

Sean Dhondt en Frances Lefebure zijn net als Dieter Coppens en Hilde Debaerdemaeker de bekende uithangborden van Mei Plasticvrij.

DE CAMPAGNE BLIJFT BELANGRIJK, ZELFS MEER DAN OOI

Plastic ≠ chic

In drie jaar tijd is de bewustmakingscampagne Mei Plasticvrij uitgegroeid tot een vertrouwd initiatief. Heel wat bekende Vlamingen zetten elk jaar mee de schouders onder de actie die focust op ons plasticverbruik en hoe we dat kunnen verminderen. Ook/vooral in coronatijden blijkt onze blauwe pmd-afvalzak nog steeds veel te snel vol te zitten.

Laat ons vooral eens beginnen met wat goed nieuws. 'Als het op sorteren van afval aankomt, zijn wij Belgen één van de beste van de klas, op Europees vlak én wereldwijd', weet professor Steven De Meester van de Universiteit Gent, campus Kortrijk. 'Zeker als het gaat over (pet)flessen en flacons kunnen we terecht zeggen dat we kampioen zijn.' Toch verdient die positie enige nuance. 'Het gaat slechts om 20 tot 25 procent van het Belgische plastic afval dat wordt ingezameld. Op Europese schaal gaat het amper over 14 procent.' De grote hoeveelheden niet gerecycleerde (veelal zachte) plastics worden in België verbrand: een ramp voor het leefmilieu. Een bewustmakingsactie als Mei Plasticvrij blijft daarom óók in coronatijden belangrijk. 'Het is een beetje dubbel', zegt Ineke Van Nieuwenhove, die mee aan de wieg stond van het initiatief. 'Enerzijds hebben we natuurlijk heel andere dingen aan ons hoofd nu, zoals gezond blijven en onze sociale contacten in

DIETER COPPENS EN ZIJN GEZIN GEBRUIKEN GEEN SHAMPOO MEER

'Voor ons geen plastic douche meer aan het begin van de dag'

Voor Mei Plasticvrij-ambassadeur Dieter Coppens heeft de ochtendstond niet enkel goud in de mond, maar ook een looptochtje. 'Op vijftig meter van ons huis is er een prachtig bos en om acht uur 's morgens begin ik daar te lopen, alleen. Dat is echt genieten, en al helemaal in dit seizoen: je ziet spechten in een boom timmeren, je komt een ree tegen. Ik kus elke dag mijn pollekes dat wij vlak bij de natuur wonen – zeker nu.'

En zie je dan zwerfvuil in de berm of plastic afval tussen de struiken? Jammer genoeg wel. Als kind al ergerde ik me aan rondslingerend afval in de

Dieter met zijn kinderen Suzy, Lou en Francis.

natuur. Dat klopt gewoon niet. Dat vroege ecoactivisme groeide verder in mijn jeugdbeweging, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu. En hoe ouder je wordt, hoe meer je leest, hoe meer je beseft dat wij de wereld aan het 'opvreten' zijn, terwijl het veel duurzamer kan én moet. Onze plasticconsumptie is daar een schrijnend voorbeeld van. Pas op, plastic is een innovatie die

ons veel opgeleverd heeft, maar single-use plastic is echt een probleem. Rietjes, wegwerpbestek, -zakjes en -flessen... In de winkel sta je constant voor dilemma's, want plastic wordt ons aan alle kanten opgedrongen. Pas op, veel winkels en producenten zetten stappen in de goede richting, maar het kan en moet nog veel beter.

Je ziet nog veel mensen met pakken water sleuren in de supermarkt. Dat is toch het meest absurde luxeproduct dat je je kan inbeelden? Kraanwater is perfect gezond en voor die verpakking betaal je duizend keer meer. Ik probeer drinkbussen als standaard te introduceren voor de crew bij mijn tv-producties. Dat maakt echt een verschil, de hoeveelheid afval

die we daarmee uitsparen.

Thuis blijven jullie erg opletten, ook in coronatijden.

Zeker! Rut (zijn echtgenote, red.) en ik laten nu zelfs de shampoo staan. Los van de plastic flacons zitten er in veel verzorgingsproducten ook micro-plastics. Je begint de dag dus letterlijk met een plastic douche, dat is toch waanzin? Toen ik mijn kinderen dat vorig jaar vertelde, besloot mijn zoon ook meteen de shampoo te laten staan. Francis had toen net met zijn vrienden gewed om een jaar lang hun haren te laten groeien. Eerlijk, hij heeft enkele weken rondgelopen met een fettig kopje, maar uiteindelijk went dat reinigen met water. Bazart-zanger Matthieu Terryn doet dat trouwens ook al lang. Intussen heeft Francis lange, frisse lokken. Nu we toch niet onder de mensen mogen komen, vonden Rut en ik de timing ideaal om er ook eens mee te experimenteren (lacht). En wat onze boodschappen betreft: die zetten wij drie dagen 'in quarantaine' voor we ze gebruiken. Mensen krijgen een vals veiligheidsgevoel bij verpakte voeding, maar de realiteit is dat het virus uitgerekend op plastic langer overleeft dan op bijvoorbeeld karton. Je kan je groenten dus beter goed afspoelen dan ze 'veilig' verpakt te kopen.

Ook Bazart-zanger Matthieu Terryn wast zijn haar 'plasticvrij'.

stand houden. We hebben dan ook overwogen om de actie een jaar op te schorten, maar aan de hoeveelheid reacties merken we toch dat de problematiek veel mensen bezig houdt. Het virus en onze huidige situatie zijn voor een aantal mensen een wake-upcall geweest. De meesten hebben ook meer tijd om stil te staan bij hun consumptiegedrag en hoe ze omgaan met onze planeet.

GEEN GROTER BESMETTINGSRISICO

Het voorbije jaar werden wel wat inspanningen geleverd door onder andere supermarkten om minder plastic in de rekken te leggen. Plastic zakjes om groenten in te steken werden bijvoorbeeld vervangen door papieren exemplaren. 'We waren inderdaad op de goede weg,' bevestigt Ineke. 'We vinden het dan ook jammer

INITIATIEFNEEMSTER
INEKE VAN
NIEUWENHOVE

'Dat iets wat verpakt is ook veiliger is, is een verkeerde perceptie'

dat er nu opnieuw gratis plastic zakjes worden aangeboden bij de kleinhandel. Er is geen enkele goede reden om dat te doen, of om alles opnieuw voorverpakt te verkopen. Er is écht geen groter risico op besmetting met een virus wanneer voeding onverpakt wordt verkocht. Dat iets wat verpakt is ook veiliger is, is niet meer dan een verkeerde perceptie in het hoofd van de mensen. Dat is bewezen en bevestigd door wetenschappers. Natuurlijk hebben wij van Mei Plasticvrij ook niets tegen mondkapjes en plastic handschoenen. Plastic is nu eenmaal nuttig op vele vlakken, maar ons gebruik van plastic voor eenmalige toepassing is veel te ver doorgeschoten. Daar is nog veel werk aan de winkel. Bij onze noorderburen werd bijvoorbeeld al statiegeld op plastic flessen ingevoerd. Dat zouden we ook bij ons toejuichen. Het zou meteen ook een oplossing bieden voor het zwerfvuil, wat we sinds de coronacrisis weer veel vaker zien. Maar het is te gemakkelijk om de schuld in de schoenen van de consument te schuiven, de winkeliers en leveranciers spelen een grote rol. Als het aanbod aan plastic veel minder groot is, kan het ook alleen maar minder in de pmd-zak belanden. Of erger: in de berm. ■

HILDE DE BAERDEMAEKER IS AL JAREN EEN BEWUSTE CONSUMENT

'Ik geef wegwerpplastic nog vijf jaar om te verdwijnen'

Hilde De Baerdemaeker draagt Mei Plasticvrij al van bij de start een warm hart toe. 'Ik geef wegwerpplastic nog vijf jaar om te verdwijnen', aldus de actrice. 'Sinds een jaar hebben we al belangrijke stappen gezet, zoals het bannen van plastic oorstokjes en zakjes. Maar het kan echt nog veel beter. Er worden steeds meer alternatieven beschikbaar. Thuis gebruik ik bijvoorbeeld geen vloeibare shampoo of conditioner meer uit plastic flessen, maar wel zeeptabletten die je helemaal kan opgebruiken, zonder afval. En ik poets mijn tanden met een bamboe tandenborstel en tandpasta-tabletten. Op de website van Mei Plasticvrij vind je trouwens veel bruikbare tips en tricks.'

Ben je al lang zo'n bewuste consument?

Toch wel. Ik draag graag mijn steentje bij aan het milieu. Alles wat de natuur en moeder aarde betreft, ligt me na aan het hart. Mijn grootouders waren ook zo. Die reden nog met paard en kar naar de Vrijdagmarkt in Gent om hun groenten te verkopen en droegen klompen. Het besef dat de balans in amper twee generaties zo naar de verkeerde kant is doorgeslagen, is heel confronterend. Het is broodnodig dat we weer wat zorgzamer gaan omspringen met onze planeet. Als ik zie hoe mensen nu plots de buurtboeren ontdekken en hun producten vaker aan de bron kopen, stemt me dat hoopvol. Koop lokaal en volgens het seizoen. Avocado's

en bananen komen niet alleen van ver, ondanks hun stevige schil worden ze bovendien verpakt in plastic. Absurd!

Gaat iedereen van het gezin mee in je verhaal?

Er lopen thuis vier kinderen rond, en twee van hen zijn volop mee. De anderen moet ik nog overtuigen (*lacht*). Ik eet al jaren vegan, en mijn oudste plusdochter is vegetariër. Ik wil de kinderen zeker niets opdringen, maar wel tonen dat het anders kan. En aan tafel wordt er toch steeds vaker een vegan worstje uit mijn bord gepikt. Dat doet me wel deugd. Ik zal nooit iemand met de vinger wijzen die mijn levenswijze niet volgt, maar ik verwacht wél enig begrip voor de keuzes die ik maak.

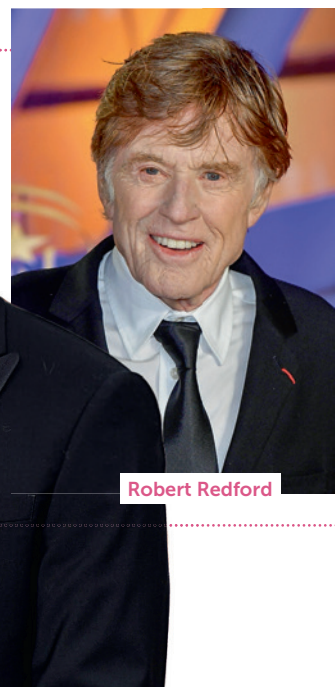
Hilde met haar man Pieter en dochters Sam en Marie-Lou.

Gisele Bündchen

Leonardo DiCaprio

Robert Redford

Sting

Cate Blanchett

EEN INTERNATIONALE STRIJD

Mei Plasticvrij is een Vlaams initiatief, maar wereldwijd klinkt de roep alomteerluider om doordachter om te springen met het gebruik van plastic. Bekende sterren als Gisele Bündchen, Cate Blanchett, Leonardo DiCaprio, Sting en Robert Redford zetten hun schouders onder acties om het gebruik van single-use plastics tegen te gaan. Zo pleit ex-topmodel Gisèle voor een verbod op plastic rietjes, waarvan er in de Verenigde Staten momenteel naar schatting 500 miljoen per dag worden gebruikt. 'Mijn grote motivatie om onze planeet te helpen beschermen, zijn mijn kinderen', zegt ze. 'Ik probeer hen zelf altijd het goede voorbeeld te geven.'

Allemaal aan de apero

Op 21 mei wil Mei Plasticvrij het grootste plasticvrije aperitief ooit organiseren. Natuurlijk is Hemelvaartsdag de ideale (feest)dag om iets leuks te doen met een paar geliefden of vrienden. Géén e-pero, dat hebben we nu wel gehad. Nee, eentje met échte mensen: je coronabuddy's met wie je al weken gaat wandelen, je ouders die je zo lang nauwelijks zag, je beste vrienden of je lief... Alles op 1,5 meter afstand en met maximum vier extra personen, uiteraard. De bedoeling is wél om lokaal plasticvrije apero-hapjes te shoppen, of ze zelf te maken. Veel te vaak staan hapjes immers synoniem voor wegwerpplastic: denk maar aan kaasblokjes, olijffjes, tapenade, kerstomaatjes, chips en borrelnootjes. Veel van hun verpakkingen bestaan uit verschillende plastics, waardoor je ze niet kunt recycleren. Via mei-plasticvrij.squarespace.com vind je makkelijke recepten voor hapjes en drankjes waarvan je de ingrediënten onverpakt kunt kopen.